

Drilogsværster, og den engelske Marine bestilte mange Maskiner paa de private Værster; men da man i 1859 i Frankrig begyndte at bygge store pantserskibte Skibe, og da man i England saae, hvad man havde for paa den anden Side af Kanalen, og saae, at man maatte skynde sig for at naae til det samme Punkt, hvortil man var naaet i Frankrig, saa var det, at England begyndte at bygge store fuldkraftige Pantserskibe, men den Gang var allerede for mange Aar siden Sernskibes Bygning indført paa de private Værster. De tynde Plader havde man ikke indført for Krigsskibenes Bedkommende, men havde allerede i lang Tid anvendt dem i private Skibe. Man havde bygget store Skibe som „Scotia“, „Great Eastern“, „Great Britain“ og mange andre, og de private Værster i England havde udviklet sig til en meget storartet Industri. Saa kom den engelske Marine og skulde have Pantserskibe, men paa de engelske Drilogsværster havde man ikke Værksteder, der vare indrettede paa saadanne Skibes Bygning, og Folkene vare heller ikke vant til dette Arbejde. Da man nu i Hast maatte flasse sig Pantserskibe, hvad gjorde man saa? Man henvendte sig til de store Fabrikanter, der havde Værksteder indrettede paa Sernskibes Bygning, og Folk, der vare vant til at beskæftige sig med at arbejde i Sern, og man gjorde Bestillinger hos dem for i en Hast at faae saa mange store Pantserskibe, som Fabrikanterne vare i Stand til at levere. Jeg skal navne, at der den Gang, det er henved 13 Aar siden, i Løbet af ganske kort Tid blev sat i Bygning ikke mindre end 11 store Pantserskibe, og af disse blev kun eet bygget paa Værstet i Chatham, nemlig „Achilles“, medens alle de andre efterhaanden bleve bestilte rundt omkring paa de private Værster. Den Gang kunde man altsaa sige, at England lod bygge paa private Værster, men nu arbejder man sig op paa sine egne Værster; man har i høj Grad lagt Binde paa at uddanne og udvikle Drilogsværsterne til at kunne levere Pantserskibe, og det er efterhaanden lykkedes saaledes, at det ene Skib efter det andet bliver sat i Bygning; thi man maa ikke tro, at den engelske Regje-

ring er saa overordentlig vel tilfreds med de Skibe, som blive byggede paa de private Værster, at den skulde foretrække dem for sine egne, tværtimod! Man har Skrivelse fra den daværende Overkonstruktør, hvori han kalder det Arbejde, der bliver gjort paa de private Værster, for Sjufferi. Regjeringen selv gjorde sig al Lid for, at Marinens egne Værster kunne blive indrettede til at bygge Skibe paa; man kostede mange Penge paa at sætte Værkstederne i den Stand, at der kunde bygges Pantserskibe derpaa, og Folkene uddannedes ogsaa til den Slags Arbejde. Saaledes gif det efterhaanden mer og mer frem, saaledes at, som jeg nævnedes før, medens man begyndte med at bestille store Pantserskibe paa private Værster, ville vi paa den sidste Flaadefliste fra England fra ifjor kunne se, at Flaaden tæller 51 store Pantserskibe, og at deraf 27 ere byggede paa Drilogsværster og 24 paa private Værster, og den Plan, som er nedlagt af Mr. Childers, den første Admiraltetslord, gaar ud paa at der hvert Aar skal bygges 20,000 Tons Krigsskibe, hvoraf 12,000 Tons Pantser og 8,000 Tons Støbe-Pantser, og af disse 20,000 Tons skulle de 4,000 eller en Femtedel bygges paa private Værster, alt det Dvortige derimod paa Marinens egne Værster. Man ser altsaa at England ingenlunde er i Færd med at gaa over til at lade bygge paa private Værster, men at man tværtimod gaar i den modsatte Retning, idet man arbejder saa meget som muligt paa at faae bygget paa egne Værster, men det forhindrer naturligvis ikke det erede Udvalg fra at gjentage, hvad der for et Par Maanedes siden er sagt af Landsthingets Udvalg, og hvorefter man kunde have indhentet nærmere Erklæring — blandt Andre skulde jeg med Fornødsel have været til Tjeneste, dersom man havde henvendt sig til mig — det forhindrer ikke Udvalget fra at sige at man i England er **begyndt** med at bygge Krigsskibe paa private Værster. Ja, men man nedlægger dog Værsterne. Det er ganske rigtigt, man har nedlagt Deptford og Woolwich, 2 ubetydelige, intetsigende Værster. Saavidt jeg veed, har der aldrig været bygget noget Skib paa disse Værster. Woolwich havde, da jeg var i England, nogle Magasiner, Dplass-